

Obsah

1.1	PODNIK, PODNIKANIE, PODNIKATEĽ	2
1.2	DROBNÉ PODNIKANIE	3
1.2.1	Vymedzenie pojmu	3
<u>TABUĽKA 1 BALTONOVE KRITÉRIÁ PRE VYMEDZENIE POJMU MALÝ PODNIK</u>		5
1.2.2	Drobné podnikanie podľa právnej formy	9
<u>PODNIKANIE FYZICKÝCH OSÔB</u>		9
<u>PODNIKANIE PRÁVNICKÝCH OSÔB</u>		9
<u>PRÁVNICKÉ OSOBY</u>		9
1.2.3	Drobné podnikanie podľa formy vlastníctva	10
<u>PODNIKY</u>		10
<u>DELENIE PODĽA FORMY VLASTNÍCTVA UVÁDZA OBRÁZOK 3.</u>		10
<u>FORMY VLASTNÍCTVA</u>		10
<u>SPOLOČNÉ PODNIKANIE (PARTNERSTVO)</u>		10
1.2.4	Živnosť	11
1.2.5	Význam malých a stredných podnikov	11
1.3	PRÁVNA ÚPRAVA DROBNÉHO PODNIKANIA	13

TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

1.1 PODNIK, PODNIKANIE, PODNIKATEĽ

Podnik je všeobecne definovaný ako hospodárska jednotka, ktorá má ekonomickú samostatnosť a právnu subjektivitu. To mu umožňuje podnikať: predávať tovary a služby a nakupovať výrobné činitele. V rozvinutom trhovom hospodárstve štát do činnosti podniku priamo nezasahuje. Regulácia činnosti podnikov zo strany štátu je predstavovaná platnou legislatívnou úpravou podnikateľskej činnosti. Jej zmenami štát presadzuje preferovanú hospodársku politiku. Tým dochádza k pôsobeniu na podnikateľské subjekty a ich orientácii želaným smerom (impulzy k investovaniu, k začatiu podnikateľskej činnosti, obmedzenie spotreby určitého výrobného činiteľa, podpora exportu, a p.), aby sa prostredníctvom ovplyvňovania základných ekonomických jednotiek podarilo naplniť ciele smerovania ekonomiky ako celku.

Podnikanie je jedným z kľúčových prvkov trhovej ekonomiky. Právo podnikať zakotvuje už základná právna norma - Ústava Slovenskej republiky. Právo podnikať zakotvuje tiež Listina základných práv a slobôd. Tento dokument uvádza: „každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu k nemu, ako aj právo podnikať a vykonávať inú hospodársku činnosť.“ V článku 11 Listiny práv a slobôd sa uvádza: „každý má právo vlastníť majetok; vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.“ Podnikateľská činnosť je súbor aktivít vykonávaných osobami alebo organizáciami orientovaný na dosiahnutie vytýčených cieľov, vo všeobecnosti na dosiahnutie podnikateľského úspechu. Pritom je hybnou pákou rozvoja celej spoločnosti, nielen jej hospodárskej zložky.

V súčasnosti platná právna úprava podnikateľskej činnosti definuje podnikanie nasledovne: „Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.“¹

Podnikanie je vymedzené týmito pojmovými znakmi:

- sústavnosť činnosti
- samostatnosť podnikateľa

¹ § 2 ods.1 zákona č.513/1991 Zb. Obchodného zákonníka

- výkon činnosti vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť
- vykonávanie činnosti za účelom dosiahnutia zisku

Kľúčovým pojmom pre vymedzenie pôsobnosti právnych noriem upravujúcich podnikanie (predovšetkým zákona č.513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov „Obchodného zákonníka“) je pojem podnikateľ a.

Podnikateľ je v platnej právnej úprave definovaný ako:

- osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Podnikatelia plnia v trhovej ekonomike niekoľko dôležitých funkcií. Najpodstatnejšie z nich sú funkcie nositeľov inovácií a nositeľov podnikateľského rizika.

1.2 DROBNÉ PODNIKANIE

Pojem „drobné podnikanie“ ako termínus technicus naša právna úprava nepozná. Ako formy drobného podnikania sú uvažované malé a stredné podnikanie. Ani tieto pojmy však nemajú jednotné vymedzenie; pre ich vymedzenie bude rozhodujúca dikcia zákona č. 100/1995 o štátnej podpore malého a stredného podnikania, ktorý tieto formy podnikania kvantitatívne vymedzuje.

1.2.1 Vymedzenie pojmu

Medzi drobné podnikanie môžeme pre účely tejto práce zaradiť malé a stredné podniky. Malý podnik (firma) – ako pojem spravidla rešpektuje povahu činnosti (predmet podnikania), úroveň rozvoja podniku a iné kritériá. Kritériá pre vymedzenie malých a stredných podnikov nie sú jednotné. Možno ich rozdeliť na kvantitatívne

a kvalitatívne (v niektorých deleniach sa podnik považuje za malý napr. ak vlastník sám riadi výrobu)².

Najpoužívanejšími kritériami pre vymedzenie pojmu drobného podnikania sú kvantitatívne kritériá. Kvantitatívne kritériá poskytujú možnosť jednoznačného zatriedenia podnikov do príslušných intervalov hodnôt. Takýmito sú:

- počet pracovníkov,
- objem produkcie,
- objem pridanej hodnoty,
- maloobchodný obrat,
- hodnota majetku,
- čistý zisk,
- objem investícií,
- objem kapitálu,
- vybavenosť pracovníkov základnými prostriedkami,
- počet vozidiel,
- objem predaja,
- maximálne energetické požiadavky,
- kombinácie uvedených kritérií.

Kvalitatívne kritériá sú vlastne charakteristikami podnikateľských subjektov. Kvalitatívnymi kritériami vymedzenia drobného podnikania sú predovšetkým:

- nezávislé vlastníctvo,
- nezávislé, vo veľkej miere individuálne riadenie,
- zjednotenie vlastníctva a riadenia,
- pôsobnosť na územne alebo segmentovo úzkom trhu,

² Definícia malých a stredných podnikov v Japonsku zahŕňa podniky s 1 až 300 zamestnancami, vo Veľkej Británii s 1 až 200 zamestnancami. V ostatných krajinách je ich veľkosť variabilná podľa sfér činnosti; v priemysle sú to podniky do 500, v USA do 1000 zamestnancov.

- blízkosť k svojmu trhu a k spotrebiteľovi,
- jednoduchšia organizácia práce,
- spojenie riadiacich a technických zručností vlastníka,
- pružnosť v technologických a organizačných zmenách,
- podnik je malý v porovnaní s významnými konkurentmi v odvetví,
- využívanie miestnych zdrojov,
- existencia rodinných vzťahov v podniku (rodinné podniky),
- technologická heterogénnosť a pod.

Vo Veľkej Británii sa na vymedzenie pojmu drobného podnikania využívajú kritériá ktoré definoval J. Balton. Tieto kritériá rešpektujú členenie podnikov podľa odvetví v ktorých pôsobia. Odvetvie je východiskom pre definíciu ukazovateľa, hodnota ktorého začlení podnik do príslušnej veľkostnej kategórie. Kritériá sú uvedené v nasledujúcom prehľade.

Tabuľka 1 Baltonove kritériá pre vymedzenie pojmu malý podnik

odvetvie	ukazovateľ	limit
VÝROBA	pracovníci	200
MALOOBCHOD	obrat	375 000 GBP
VEĽKOOBCHOD	obrat	1 500 000 GBP
STAVEBNÍCTVO	pracovníci	25
ŤAŽOBNÉ ČINNOSTI	pracovníci	25
OBCHOD S AUTAMI	obrat	100 000 GBP
SLUŽBY	obrat	750 000 GBP
NÁKLADNÁ DOPRAVA	počet áut	5
STRAVOVANIE	-	-

zdroj: Ďaďo, J. : Kandidátska dizertačná práca. Banská Bystrica: Vysoká škola ekonomická – Fakulta ekonomiky služieb a cestovného ruchu, 1992.

Delenie podnikov podľa veľkosti sa neriadi jednotnými kritériami. Odlišnosti sa vyskytujú v definovaní kritérií jednotlivými krajinami prípadne organizáciami.

V Anglicku sa podľa počtu pracovníkov delia podniky nasledovne:

1 – 99	malý podnik
100 – 499	stredný podnik

Švajčiarska legislatívna úprava definuje veľkostnú štruktúru podnikov nasledovne:

1 až 49 pracovníkov	malé podniky
50 až 199 pracovníkov	stredné podniky
200 a viac pracovníkov	veľké podniky

Asian Development Bank vytvorila veľkostnú štruktúru podnikov krajín ASEAN. Kritériom je počet zamestnancov.

1 - 9	malý domáci podnik
10 - 49	malý podnik
50 - 99	stredný podnik
100 a viac	veľký podnik

V Japonsku určuje rozdelenie podnikov podľa veľkosti zákon o malých a stredných podnikoch. Kritériom je počet zamestnancov, záleží však od odvetvia pôsobnosti podniku.

do 5 (obchod a služby)	malý podnik
do 20 (všetky v spracovateľských odvetviach)	malý podnik
do 100 (veľkoobchod)	malé a stredné podniky
do 300 (ťažobné, stavebné, dopravné)	malé a stredné podniky

b) stredným podnikateľom³ sa rozumie fyzická osoba, ktorá podniká a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, alebo právnická osoba, ktorá podniká a má sídlo na území Slovenskej republiky, ak zamestnávajú najviac 500 zamestnancov.

V zásade sa vychádza z údajov využívaných pre štatistiku, čiže z priemerného evidenčného počtu pracovníkov, dosiahnutého v predchádzajúcom období. Kritérium pre určenie malého a stredného podnikania rešpektuje potrebu rozlíšenia a prihliada aj na zahraničnú prax. Stanovené hranice zodpovedajú európskemu štandardu, priemyselne vyspelým štátom, sú obdobou zákonnej úpravy v Českej republike.

Pri stanovení kritéria rozdelenia sa neuplatnili ďalšie obmedzenia používané v niektorých štátoch s ustálenou trhovou ekonomikou, ako je napríklad výška obratu za rok, výška kapitálu a pod. Bolo to predovšetkým z dôvodu všeobecného podkapitalizovania v malom a strednom podnikaní.

Legislatíva sa v minulom období, vzhľadom na politické zriadenie a hospodársky mechanizmus v bývalej ČSSR, nevenovala podnikateľskej činnosti v súčasnom ponímaní. Faktické vymedzenie vrstvy malých a stredných podnikov by bolo z mnohých dôvodov veľmi obtiažne. Štruktúra organizácií z hľadiska organizačných, právnych a vlastníckych zmien nebola v minulosti pre svoje stabilné postavenie predmetom štatistických zisťovaní. Existujúca jednotná klasifikácia odvetví národného hospodárstva (JKONH) poskytovala výlučne odvetvovú diferenciáciu ekonomických činností.

Z dôvodu tendencie k vysokej koncentrácii ekonomických činností v období fungovania plánovitého hospodárstva a využitia dostupných údajov z tohto obdobia sa považuje za drobné podnikanie:

- činnosť podnikov (organizácií) miestneho hospodárstva
- činnosť drobných prevádzkárni národných výborov
- činnosť občanov, ktorým bolo národnými výbormi vydané povolenie na poskytovanie služieb

1.2.2 Drobné podnikanie podľa právnej formy

Podnikateľskú činnosť vykonávajú podnikateľské subjekty v rôznych právnych formách. Pre oblasť malého a stredného podnikania sú najdôležitejšie právne formy:

- súkromné podnikanie (fyzické osoby, právnické osoby)
- družstevná forma
- komunálne podniky

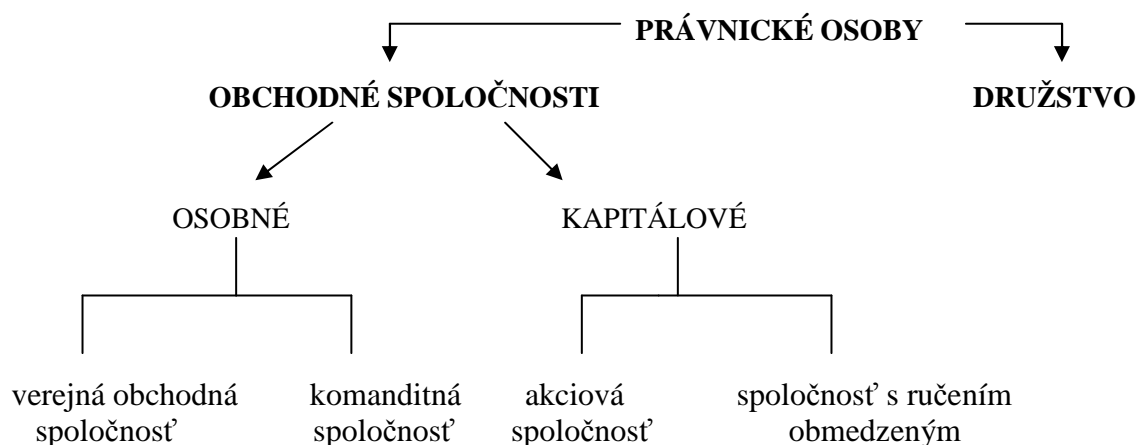
Podnikanie fyzických osôb

Fyzickou osobou je každý človek od narodenia až do smrti. Pojem „fyzická osoba“ nahradil predtým v Občianskom zákonníku používaný pojem občan. Podnikanie fyzických osôb upravuje živnostenský zákon. Živnostníci predstavujú najväčšiu časť súkromných podnikateľských subjektov.

Podnikanie právnických osôb⁴

Právnickým osobám sa priznáva právna subjektivita, s ktorou je spojená spôsobilosť mať práva a povinnosti, vykonávať právne úkony a nieť právnu zodpovednosť. Z hľadiska drobného podnikania považuje platná právna úprava za právnické osoby obchodné spoločnosti a družstvo⁵.

Obrázok 1 Rozdelenie subjektov podnikajúcich formou právnickej osoby



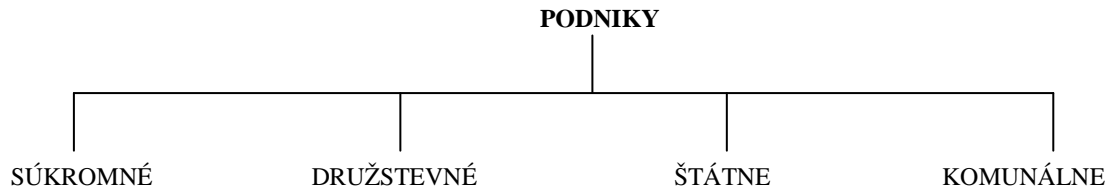
⁴ pojem „právnická osoba“ vymedzuje § 18 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov

⁵ Obchodnými spoločnosťami a družstvom sa zaoberá druhá časť zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka.

1.2.3 Drobné podnikanie podľa formy vlastníctva

Podniky možno tiež rozdeliť podľa osoby vlastníka nasledovným spôsobom.

Obrázok 2 Rozdelenie podnikov podľa subjektu vlastníctva



Delenie podľa formy vlastníctva uvádza obrázok 3.

Obrázok 3 Podniky podľa formy vlastníctva



Podniky v individuálnom vlastníctve tvoria prevažnú časť podnikov. Zamestnávajú len málo zamestnancov (obvykle živnostník s rodinnými príslušníkmi). Táto forma má pre malé firmy rad predností – môžu ľahko vzniknúť i zaniknúť, menšia potreba kapitálu, osobná dôchodková daň. Nevýhodou je vyššie riziko, ťažšia dostupnosť ďalších finančných zdrojov. Pri rozvoji a rozširovaní firmy, pri raste obratu a pod. prestáva byť táto forma podnikania výhodnou.

Spoločné podnikanie znamená spojenie peňažných a nepeňažných prostriedkov a schopností viacerých podnikateľov. Formou spoločnosti môže podnikat' aj jednotlivec (jediný spoločník). Právna zložitost' vzniku a zániku je väčšia, výhodou je relatívne ľahšia dostupnosť cudzích finančných zdrojov, obmedzenejšie ručenie atď.

Účastinná (akciová) spoločnosť predstavuje hlavnú formu organizovania kapitálu. Je to nezávislý právny subjekt, v ktorom je vlastníctvo rozdelené na určitý počet podielov prislúchajúcich jednotlivým akcionárom. Podstatou je oddelenie právnej

existencie spoločnosti od vlastníka. Výhoda spočíva vo väčších možnostiach získania kapitálu.

Vzhľadom na povahu pojmu drobné podnikanie resp. podnikanie malých a stredných podnikov môžeme za drobné podnikanie považovať podnikateľskú činnosť v každej právnej forme, pokiaľ napĺňa znaky definované zákonom č. 100/1995 Z. z.

1.2.4 Živnosť

Užšou definíciou podnikania je živnostenské podnikanie (ďalej len „živnosť“). Podľa platnej legislatívnej úpravy, zákona č. 455/1991 v znení neskorších predpisov, živnosťou je „sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených živnostenským zákonom.“

Tu je uvedený rozdiel medzi podnikaním a živnosťou. Na rozdiel od podnikania živnosť musí naplniť podmienky ustanovené živnostenským zákonom. Tým sú vlastne živnosti „očistené“ od podnikateľských činností vykonávaných organizáciami podľa osobitných predpisov. Na tomto mieste zákon taxatívne vymedzuje činnosti, ktoré sú podnikaním podľa iných právnych noriem. Patria sem štátne monopoly, podnikanie podľa autorského zákona, výkon tzv. slobodných povolání a i.

1.2.5 Význam malých a stredných podnikov

Malé a stredné podniky majú v spoločnosti ako takej nezastupiteľné miesto. Vyplýva to z viacerých skutočností.

Medzi základné atribúty podnikateľskej činnosti patrí uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Produkcia tovarov a služieb veľkými podnikmi je síce v mnohých smeroch výhodnejšia (najmä výnosy z rozsahu produkcie), no súčasnosť je charakteristická veľkou variabilitou ľudských potrieb. Uspokojenie týchto, často výrazne individuálnych potrieb a zákazníckych želaní je možné len vďaka existencii malých a stredných podnikov. Špecializovanosť činností a vysoká miera individuality ponúkaných produktov je typickým znakom malých a stredných firiem.

Z vecného hľadiska malé a stredné podniky často dokážu pružne a bez väčších investícií meniť výrobu či organizáciu služieb podľa potrieb trhu a to v kratších

časových úsekoch. Nespornou výhodou malej veľkosti je tiež ľahká komunikácia, a to tak smerom dovnútra podniku ako aj vo vzťahu k vonkajšiemu okoliu. Relatívne samostatnou kategóriou sú tzv. malé inovačné firmy, ktorých poslaním je vývoj a zavádzanie pokrokových technológií. Týmto získava význam malých a stredných podnikov v živote podstatne globálnejší charakter. Skúsenosti zo sveta poukazujú na vhodnosť malého a stredného podnikania a na jeho význam pre hospodárstvo krajiny.

Vo vyspelých krajinách predstavuje podiel malých a stredných podnikov na celkovom počte podnikov 90 – 98 %⁶; ich podiel na zamestnanosti sa pohybuje približne medzi 60 až 70 %. Vo švajčiarsku pracuje v malých a stredných podnikoch okolo 70 %.

Podľa údajov U.S. Small Business Administration (SBA) sa odvetvie drobného podnikania rozvíja veľmi dynamicky. V roku 1996 vzniklo v USA 842 357 nových podnikov⁷ a ich počet dosiahol 23,3 milióna. Pritom 99 % patrí podľa štandardov SBA k drobným podnikom. Počet zamestnávateľov s menej ako 500 zamestnancami sa zvýšil z 4.941.821 v roku 1988 na 5.261.967 v roku 1994 (nárast o 6,5 %).

V novoundustrializovaných krajinách, reprezentovaných predovšetkým Hongkongom, Singapurom, Južnou Kóreou a Tchajwanom, tvoria malé firmy 91 – 98 % zo všetkých firiem. Na exporte sa podieľajú 17 – 66 %.

Prehľad ukazovateľov malých podnikov, stredných podnikov a živnostníkov na Slovensku z hľadiska realizovaných výkonov a zamestnanosti vo vybraných odvetviach hospodárstva uvádzajú prehľady v prílohách A, B a C.

Vývoj podielu zamestnanosti v malých podnikoch a podielu živnostníkov a ich zamestnancov na celkovej zamestnanosti v období rokov 1993 – 1996 dokumentuje príloha D.

Ďalším ukazovateľom, ktorý znázorňuje dynamiku vývoja malopodnikateľského sektora je objem obstaraných investícií. Za rok 1996 ho uvádza príloha E.

⁶ Podľa zákona o malom podnikaní v USA je v čl. 3 za drobný podnik považovaný taký podnik, ktorý je v nezávislej držbe a správe a nedominuje vo sfére svojej činnosti.

⁷ Tým bol prekonaný dovedajší rekord o 2,8 %. V roku 1995 vzniklo 817 477 nových podnikov.

1.3 PRÁVNÁ ÚPRAVA DROBNÉHO PODNIKANIA

Súčasná legislatíva pre podnikateľov je rozptýlená vo veľkom počte zákonov, nariadení vlády, vyhlášok, opatrení a oznámení ministerstiev. Pre podnikateľské subjekty je dôležité vyznať sa v spleti zákonov, vyhlášok a ďalších právnych predpisov. Je potrebné mať akúsi rámcovú predstavu o právnom základe pre podnikateľskú činnosť.

Vzhľadom na značnú zložitosť právnej úpravy podnikania je možné rozčleniť tieto právne normy do niekoľkých logických skupín, podľa toho akej oblasti sa týkajú, podľa miery pôsobnosti a pod.

Základnú skupinu tvoria právne normy, ktoré upravujú podnikanie ako také. Legislatívna úprava podnikateľskej činnosti ako takej, upravuje podmienky podnikania (vznik/zánik podnikateľského oprávnenia, sankcie za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže,...). Kostru tejto skupiny tvoria:

- Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník
- Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov⁸
- Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 87/ 1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka
- Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 100/1995 Z.z. o štátnej podpore malého a stredného podnikania
- Zákon č. 178/1998 Z.z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Občiansky zákonník je základným prvkom súkromného práva. Predmet úpravy Občianskym zákonníkom je vymedzený v §1 ods.2: „Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.“

⁸ Zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní bol zrušený zákon č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení zákona č. 219/1991 Zb., s výnimkou § 12a až 12e.

Občianskym zákonníkom je upravená tiež zodpovednosť za škodu, problematika súvisiaca s dedením a podstatná časť je tvorená ustanoveniami záväzkového práva. Táto časť je doplnená ustanoveniami záväzkového práva obsiahnutými v Obchodnom zákonníku.

Špeciálnym zákonom k Občianskemu zákonníku je zákon č. 513/1991 Zb. **Obchodný zákonník**. Keďže je špeciálnym zákonom, má prednosť pred všeobecnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku. Pôsobnosť Obchodného zákonníka je vymedzená v §1: „Tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.....Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.“

Pokiaľ by niektorý problém nebol riešený ani Obchodným ani Občianskym zákonníkom, posudzoval by sa podľa obchodných zvyklostí, t.j. pravidiel chovania, ktoré sa fakticky v praxi medzi podnikateľmi v súlade s právom vytvorili a ktoré sa medzi nimi dodržiavajú. Na obchodné zvyklosti sa prihliada aj pokiaľ ide o vznik záväzkového vzťahu „pokiaľ nie sú v rozpore s obsahom zmluvy alebo so zákonom.“⁹ Pokiaľ by určitý problém nebol riešený ani podľa obchodných zvyklostí, posudzoval by sa podľa zásad, na ktorých spočíva Obchodný zákonník. Ide najmä o zásadu ochrany poctivého obchodného styku, zásadu dodržiavania zmlúv, zásadu ochrany dobrej viery tretích osôb a pod.

Živnostenský zákon (č.455/1991 Zb.) v §1 hovorí: „Tento zákon upravuje podmienky živnostenského podnikania a kontrolu nad ich dodržiavaním.“ Živnostenský zákon upravuje nasledovné aspekty podnikania: aké sú podmienky získania živnostenského oprávnenia, aké sú práva a povinnosti podnikateľov, aké sú formy a druhy podnikania, ale tiež spôsoby zániku živnostenského oprávnenia. Tento zákon tiež upravuje kontrolu dodržiavania podmienok podnikania, vymedzuje sústavu orgánov štátnej správy a ich pôsobnosť vo veciach živnostenského podnikania, ale určuje aj sankcie za porušenie povinnosti.

⁹ §264 ods.1 Obchodného zákonníka

Spomenuté právne normy sú základom právnej úpravy podnikania. Je však potrebná špecifická právna úprava popisujúca jednotlivé aspekty podnikania podrobnejšie. Sem možno zaradiť právne predpisy súvisiace s konkrétnym druhom vykonávanej podnikateľskej činnosti (tzv. rezortné predpisy) a tiež právne normy upravujúce: účtovníctvo; zdravotné, nemocenské a dôchodkové poistenie; pracovnoprávne vzťahy; ceny; dane, odvody a poplatky; clá, devízové hospodárstvo; odmeňovanie; cenné papiere, financie, bankovníctvo; poistenie; autorské práva, priemyselné práva a technické normy; štátnu správu a samosprávu; stavby, nebytové priestory, pozemky a pôdu; privatizáciu a reštitúcie a iné.

Súčasná legislatívna úprava je veľmi komplikovaná a široko špecializovaná. Je to dôsledok vývoja právnej úpravy podnikateľskej činnosti. V našej legislatíve boli aplikované právne normy platiace vo vyspelých trhovách ekonomikách. Vzhľadom na skutočnosť že sa vývoj právnej úpravy drobného podnikania zastavil prijatím znárodňovacích zákonov, museli byť tieto predpisy odvodené a prispôsobené miestnym podmienkam.

Dôležitým je ďalšie smerovanie právnej úpravy drobného podnikania. Pre ďalší vývoj právnej úpravy dôležité smernice a odporúčania EÚ. Aproximácia nášho právneho poriadku je dôležitá tak z pohľadu politického smerovania štátu, ako aj z dôvodu prevzatia čo najkvalitnejšej a osvedčenej právnej úpravy. Nie je však možné, aby bola právna úprava z vyspelých trhovách ekonomík prevzatá bezo zvyšku, vzhľadom na špecifiká krajiny. Treba súčasne podotknúť, že jednotná právna úprava v podstate neexistuje.

Užitočné je poznať prvky právnej úpravy, ktoré boli u nás zaužívané pred likvidáciou malopodnikateľského sektora. Predpisy, ktoré sa osvedčili v minulosti by tak mohli byť podľa možnosti prispôsobené súčasnému stavu. V minulosti (pred druhou svetovou vojnou) bolo drobné podnikanie u nás vysoko rozvinuté. To vyžadovalo vytvorenie priaznivých podmienok pre podnikanie a prijatie vyhovujúcej právnej úpravy podnikania. Základy novodobej právnej úpravy drobného podnikania na Slovensku boli položené po vzniku